

dència. Enorme sorpresa. L'agent de «China Travel Service» ens diu que «érem pregats» de fer tantes «fotos» com vulguéssim en qualsevol direcció. Tot seguit s'acomiada de nosaltres sense deixar d'exhibir la seva immaculada dentadura, «i fins la tornada», tota vegada que ell ha de seguir fent de revisor del tren britànic de retorn a Hong-Kong. Del que deduïm que això del «pluriempleo» no és cosa autòctona d'Espanya.

El tràmit anglès de sortida és inexistent. Travessem el pont de ferro a peu amb el nostre bagatge de mà i la càmera fotogràfica o de cinema.

Un soldat roig vestit de kaki verd i amb la clàssica gorra dels treballadors de fa 50 anys, ens demana els passaports per a una primera inspecció que dura uns segons.

Entrem tots plegats —un pèl de preocupació— vers el llarg edifici de l'estació de Shun-Chum, on ens fiquen en una gran sala amoblada amb seients tous i ancestrals recoberts pulcrament amb fundes. Tot seguit les nostres fulles d'entrada, els certificats de vacuna, les declaracions de moneda i els passaports, en fi, tota la nostra documentació desapareix. No la tornariem a veure en 18 dies!

Hem de passar la Duana, cridats pel nom de cada u, encara que, pronunciats per aquell bon noi, no hi havia qui els reconegués. Aquesta temuda duana, que les nits prèvies al viatge

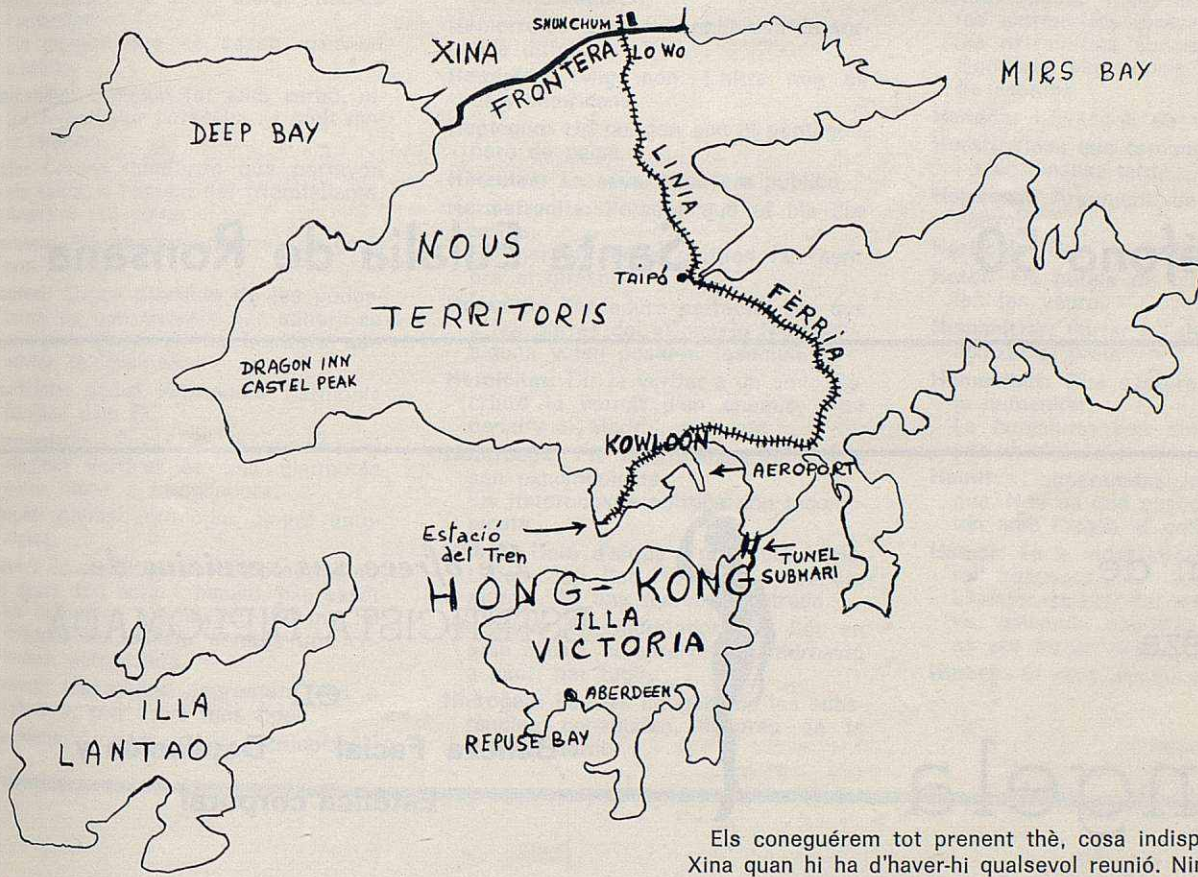
diuen que no n'havien vist mai i que desconeixen el seu curs, és a dir, el seu valor de canvi. Els que van creure el representant de «China Travel Service» van tenir de viure de préstec durant 18 dies, i menys mal que el viatge era de tipus «forfait», que vol dir tot comprès.

Passat aquest sotrac, vàrem conèixer a tres persones —senyors o camarades, és exactament igual— que tenien la missió d'acompanyar-nos durant tot el viatge. Us els presentaré:

Joan: Uns 40 anys. Potser 50. És difícil saber l'edat d'un xinès pel seu aspecte. És del Partit. Del Partit Comunista, que és l'únic que hi ha a Xina, naturalment. No sap l'espanyol però sí l'anglès. És el responsable, és a dir, responsable de que el viatge es desenrotlli bé, cosa extremadament important, segons Xina.

Sen: Uns 30 anys, potser menys. Sap molt bé l'espanyol. Riu molt i es dona compte de tot, ràpidament, assimilant a nostra diferent idiosincràsia a una velocitat vertiginosa. Ha de donar explicacions a Joan de tot el que parla amb nosaltres.

Tchai: De 34 a 37 anys. Parla difícilment l'espanyol. Quan se li parla excessivament depressa diu: «Claro!». Això vol dir que no ha entès absolutament res. És lleig però tot és cor. En vaig tenir una demostració palpable.

Els coneguèrem tot prenent thè, cosa indispensable a tot Xina quan hi ha d'haver-hi qualsevol reunió. Ningú pot parlar si en una reunió el thè no ha estat servit. The negre, the groc, the verd, the de llesamí... és el mateix, però the.

Finalment, el primer dinar xinès en l'edifici de la mateixa estació. Adéu a les forquilles i ganivets! Salutació a les coses d'aspecte estrany i de gust més estrany encara, i, qui ho dubta, a les varetes.

Dues darreres observacions. Totes les aigües minerals i cerveses hi són compreses. No acostuma a haver-hi postre. I, naturalment, the en comptes de cafè. Sense pa, millor dit, l'omnipresent arròs blanc, en un bol, fa de pa. I, sí senyors, comprovació immediata. Tots els auxiliis a la digestió són inútils. Hom no sent el païdor en absolut. Tant els que tenen hiper com hipoacidesa poden guardar les seves potingues, el qual vol dir que sense pa, fècules, grasses ni cafè la nostra vida seria molt millor.

Després de dinar prenguérem el tren xinès que en 150 quilòmetres mena a Canton. Però, amics, això és una altra història que, si Déu vol, us contarem un altre dia.

Eduard Padrós i de Palacios

(Continuarà)

ens feia somniar en contrabandistes catalans, resulta, oh sorpresa!, més benèvola que la de La Junquera. Tots entrem amb carrets de film en color. De 30 a 40 per cap. Molt més de l'autoritzat a qualsevol país.

Petita anècdota. Un amic i col·lega fidel plasmador en 6x6 porta més de cent carrets. El duaner, malgrat la seva condescendència, queda sobtat i crida a un responsable més responsable. Aquest mira la maleta oberta i diu en anglès amb una rialla:

—El duaner no s'ha fixat que en aquests tamanys només es poden fer 12 fotos per carret. Està bé. Podeu seguir.

Reflexió. Com dimoni un duaner d'un país on no es fabrica, ni es ven, film en color pot saber les característiques d'un carret que n'hi ha arribat a tocar?

Canvi de moneda. L'home de la blanca dentadura ens havia dit a Hong-Kong:

—A la frontera els hi canviaran tota mena de monedes. Estiguin tranquils.

Sí; totes les monedes del món, menys les pessetes. Ens